

Obsah

Předmluva	XV
Úvod	XVII
1 Prenatální vývoj zrakového ústrojí (<i>Denisa Darsová, Jiří Uhlík</i>)	1
1.1 Vývoj jednotlivých struktur oka	2
2 Postnatální vývoj oka (<i>Helena Štrofová, Jiří Uhlík, Denisa Darsová</i>)	9
2.1 Bulbus	9
2.2 Orbita	10
2.3 Extraokulární svaly	10
2.4 Palpebrální štěrbin	10
2.5 Slzné ústrojí	10
2.6 Spojivka	10
2.7 Rohovka	10
2.8 Duhovka	10
2.9 Přední komora	11
2.10 Iridokorneální úhel	11
2.11 Pupila	11
2.12 Nitrooční tlak	11
2.13 Čočka	11
2.14 Sítnice	11
2.15 Zrakový nerv, zraková dráha	12
2.16 Zraková ostrost	12
2.17 Zorné pole	12
2.18 Binokulární vidění, stereopse	12
2.19 Motilita oka	13
2.20 Vývoj refrakce	13

3	Nejčastější vývojové vady oka jako celku (Helena Štrofová, Jiří Uhlík)	15
3.1	Abnormality vyskytující se během vývoje očního váčku	18
3.2	Abnormality během invaginace očního pohárku	19
3.3	Dermoidy	21
3.4	Dysgeneze předního segmentu oka	22
3.5	Další vývojové vady oka	23
4	Genetika v očním lékařství (Peter Rohoň, Alena Šantavá)	29
4.1	Základní principy dědičnosti, vztah k očním onemocněním	29
4.2	Rozdělení genetických chorob v oftalmologii	35
4.3	Obecné poznámky k dědičnosti některých očních onemocnění	36
4.4	Genová terapie	42
4.5	Průběh genetické konzultace, etické aspekty	42
5	Anestezie v dětské oftalmochirurgii (Martina Vrabcová)	47
5.1	Celková anestezie	47
5.2	Zvláštní aspekty při celkové anestezii v oftalmologii	49
5.3	Anesteziologické postupy u běžných očních operací	52
5.4	Anesteziologické komplikace v oftalmologii	54
5.5	Lokální anestezie	55
6	Vyšetřovací postupy u dětí (Helena Štrofová, Eva Chasáková, Ján Lešták)	57
6.1	Anamnéza (Helena Štrofová)	58
6.2	Aspekce	58
6.3	Palpace	59
6.4	Určení zrakové ostrosti a fixace	59
6.5	Vyšetření postavení očí a změření velikosti úchylny šilhání	62
6.6	Vyšetření motility	65
6.7	Vyšetření binokulárního vidění, retinální korespondence a diplopie	68
6.8	Vyšetření refrakce, předního a zadního segmentu	75
6.9	Další diagnostické metody	82
6.10	Zobrazovací metody (Helena Štrofová, Eva Chasáková)	88
6.11	Elektrofyzilogické metody (Ján Lešták, Helena Štrofová)	97
6.12	Genetické vyšetření (Helena Štrofová)	100
7	Screening zrakových vad u dětí (Jana Kalitová, Marta Karhanová)	103
7.1	Screening v porodnici	103
7.2	Pravidelné preventivní prohlídky	104
7.3	Plusoptix	105
7.4	Vyšetření u ortoptisty	106
7.5	Vyšetření u oftalmologa	106

8	Refrakční vady oka (Helena Štrofová, Jiří Korynta, Veronika Pražáková, Frederik Raiskup)	109
8.1	Refrakční vady oka a korekce brýlovými skly (Helena Štrofová, Jiří Korynta)	110
8.2	Korekce kontaktními čočkami (Helena Štrofová, Veronika Pražáková)	116
8.3	Refrakční výkony (Frederik Raiskup)	130
8.4	Přehled indikací a kontraindikací k refrakčním chirurgickým výkonům u dětí	140
9	Strabismus a amblyopie (Milan Odehnal, Jiří Malec, Věra Flemrová, Martina Hamplová)	143
9.1	Anatomické a fyziologické poznámky (Milan Odehnal, Jiří Malec)	143
9.2	Binokulární vidění a jeho vývoj	144
9.3	Adaptační mechanismy a reakce na vznik strabismu	145
9.4	Strabismus	146
9.5	Prizmatická korekce v oftalmologii (Věra Flemrová)	161
9.6	Ortoptika (Martina Hamplová)	170
10	Víčka a slzné cesty (Milan Odehnal, Jiří Malec, Stanislav Červenka)	181
10.1	Onemocnění víček (Milan Odehnal, Jiří Malec)	181
10.2	Onemocnění slzných cest u dětí (Stanislav Červenka)	198
11	Choroby spojivky (Renáta Pelikánová)	203
11.1	Vrozené anomálie spojivky	203
11.2	Nezánětlivá onemocnění spojivky	203
11.3	Zánětlivá onemocnění spojivky	209
12	Choroby dětské očníce (Pavel Pochop)	221
12.1	Vývoj očníce	221
12.2	Očníce u vývojových anomálií	221
12.3	Cévní afekce	224
12.4	Mukokély	225
12.5	Zánětlivé afekce	226
12.6	Nádory očníce	228
12.7	Systémová onemocnění a očníce	234
12.8	Řešení kosmetických následků patologických stavů očníce	235
13	Obaly oka (Kvetoslava Ferrová, Helena Štrofová)	241
13.1	Onemocnění rohovky (Kvetoslava Ferrová)	241
13.2	Choroby skléry (Helena Štrofová)	271
14	Choroby uvey (Denisa Darsová)	275
14.1	Kongenitální anomálie duhovky	276
14.2	Kongenitální anomálie ciliárního tělíska	279

14.3	Kongenitální anomálie choroidey	280
14.4	Atrofie choroidey	280
14.5	Choroidální dystrofie	280
14.6	Dětská uveitida	281
14.7	Tumory duhovky	295
14.8	Cysty duhovky	298
14.9	Tumory ciliárního tělíska	298
14.10	Tumory choroidey	298
15	Vrozené vady čočky, katarakta (Jan Krásný, Drahomíra Baráková)	301
15.1	Vrozené vady čočky (Jan Krásný)	302
15.2	Dětská katarakta (Drahomíra Baráková)	305
15.3	Morfologie dětské katarakty	310
15.4	Diagnostika dětské katarakty	315
15.5	Léčba dětské katarakty	316
15.6	Pooperační léčba	323
15.7	Komplikace	324
15.8	Pooperační sledování	325
15.9	Optická rehabilitace, léčba amblyopie	326
15.10	Trendy a výzvy v řešení dětské katarakty	327
16	Glaukomy dětského věku (Marek Fichtl)	329
16.1	Minimum pro praxi	329
16.2	Klasifikace dětského glaukomu	329
16.3	Primární kongenitální glaukom (primární vrozený glaukom)	331
16.4	Juvenilní glaukom s otevřeným úhlem	338
16.5	Sekundární glaukomy dětského věku	339
17	Onemocnění sklivce a sítnice (Libor Hejsek, Jana Kadlecová)	343
17.1	Základní anatomie, terminologie, zrakové funkce u dětí	343
17.2	Kongenitální a vývojové abnormality	346
17.3	Hereditární onemocnění a chorioretinální dystrofie	346
17.4	Retinopatie nedonošených	355
17.5	Získaná onemocnění	362
17.6	Základní poznámky k nitrooční chirurgii a léčebným postupům	364
18	Nitrooční nádory (Pavel Pochop)	369
18.1	Úvod do problematiky	369
18.2	Přehled nitroočních nádorů	369
18.3	Terapie nitroočních nádorů	378
18.4	Závěry a výhledy	382

19 Dětská neurooftalmologie (Karolína Skorkovská, Dagmar Moravcová)	389
19.1 Anatomický úvod (Karolína Skorkovská)	389
19.2 Specifika neurooftalmologického vyšetření v dětském věku	391
19.3 Poruchy zornicových reakcí	391
19.4 Vrozené anomálie papily zrakového nervu	393
19.5 Atrofie zrakového nervu	396
19.6 Edém papily zrakového nervu	398
19.7 Poruchy okulomotoriky u dětí	400
19.8 Nystagmus v dětském věku	404
19.9 Bolesti hlavy z pohledu neurooftalmologa	406
19.10 Neurooftalmologické projevy neurodegenerativních onemocnění v dětském věku	407
19.11 Neurooftalmologické projevy systémových a nitrolebních onemocnění	409
19.12 Jiné centrálně podmíněné poruchy vidění	414
19.13 Jiné poruchy zraku (Dagmar Moravcová)	415
 20 Oční úrazy u dětí (Juraj Timkovič, Lukáš Kolarčík, Adam Kopecký, Jiří Stránský, Jan Štembírek, Petr Handlos)	 421
20.1 Epidemiologie a klasifikace (Juraj Timkovič)	421
20.2 Uzavřená poranění (Juraj Timkovič, Lukáš Kolarčík, Adam Kopecký)	422
20.3 Orbitální traumata (Jiří Stránský, Jan Štembírek, Juraj Timkovič)	425
20.4 Chemická a termická poranění (Adam Kopecký, Juraj Timkovič, Lukáš Kolarčík)	431
20.5 Otevřená poranění (Juraj Timkovič, Lukáš Kolarčík, Adam Kopecký)	434
20.6 Základní aspekty ošetrovatelské péče (Lukáš Kolarčík, Juraj Timkovič)	438
20.7 Soudnělékařská problematika úrazů očí u dětí (Petr Handlos, Juraj Timkovič)	441
 21 Oční onemocnění pohledem jiných specialistů (Josef Sýkora, Silvie Kelifová, Hana Kolářová, Bohdan Kousal, Petra Lišková, Tomáš Honzík, Marta Karhanová, Michal Hrevuš, Jana Kalitová, Daniela Humhejová, Helena Štrofová, Peter Rohoň, Milan Bayer, Milan Zlámal, Jan Krásný, Ondřej Materna, Bořivoj Petrák, Karolína Doležalová, Sylva Skálová, Marcela Michaličková, Alexandr Stěpanov, Markéta Středová)	 447
21.1 Avitaminózy a jejich oční manifestace (Josef Sýkora)	447
21.2 Oční projevy dědičných poruch metabolismu v dětském věku (Silvie Kelifová, Hana Kolářová, Bohdan Kousal, Petra Lišková, Tomáš Honzík)	450
21.3 Dermatologické choroby a oko (Daniela Humhejová)	466
21.4 Oční projevy u endokrinních onemocnění (Marta Karhanová, Michal Hrevuš, Jana Kalitová)	493
21.5 Gastrointestinální choroby a oční manifestace (Josef Sýkora)	502
21.6 Oftalmologické projevy a komplikace u vybraných hematologických onemocnění (Helena Štrofová, Peter Rohoň)	509
21.7 Choroby pojiva a kostí (Milan Bayer)	512
21.8 Imunologické stavy a oko (Jan Krásný)	519
21.9 Infekční choroby a oko (Milan Zlámal)	524
21.10 Oftalmologické projevy a komplikace u vybraných kardiologických onemocnění (Helena Štrofová, Ondřej Materna)	543

21.11	Neurokutánní onemocnění (<i>Bořivoj Petrák</i>)	548
21.12	Oftalmologické projevy a komplikace u vybraných plicních onemocnění (<i>Karolína Doležalová</i>)	559
21.13	Renální choroby a oční manifestace (<i>Sylva Skálová</i>)	564
21.14	Revmatologické choroby (<i>Marcela Michaličková</i>)	570
21.15	Syndromy s očními projevy (<i>Alexandr Stěpanov, Markéta Středová</i>)	579
21.16	Systémové choroby s retinálními abnormalitami (<i>Alexandr Stěpanov, Markéta Středová</i>)	587
22	Péče o zrakově postižené dítě, zraková terapie (<i>Dagmar Moravcová, Jana Janková</i>)	599
22.1	Příčiny vrozených a získaných poruch zraku (<i>Dagmar Moravcová</i>)	599
22.2	Stupně zdravotního postižení podle skupin zrakové ostrosti	599
22.3	Zraková terapie	600
22.4	Podpora dětí a mládeže sociálními službami pro osoby se zrakovým znevýhodněním	618
22.5	Speciálně pedagogická centra pro žáky se zrakovým postižením (<i>Jana Janková</i>)	619
Souhrn		625
Summary		626
Medailonky autorů		627
Seznam zkratk		655
Rejstřík		661